

EURÓPAI BIZOTTSÁG

MEZŐGAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI FŐIGAZGATÓSÁG

B Igazgatóság – Többoldalú kapcsolatok és minőségpolitika
B.5. Promóció

Brüsszel, 2016. július 7.

DDG1.B5/MJ/db D(2016)3210777

A VERSENYEZTETÉSI ELJÁRÁSRA VONATKOZÓ IRÁNYMUTATÁS

E feljegyzés célja, hogy az egyszerű programok esetében iránymutatást nyújtson a végrehajtó szervek kiválasztására irányuló versenyeztetési eljárás alkalmazására vonatkozóan. Címzettjei a pályázóként/kedvezményezettként eljáró nem állami szervezetek. Célja továbbá, hogy a tagállamok illetékes hatóságai számára egyértelművé tegye, milyen elvárásoknak kell megfelelnie a versenyeztetési eljárásnak.

HÁTTÉR

Az alap-jogiaktus¹ felhatalmazza a Bizottságot, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a végrehajtó szervek kiválasztására irányuló versenyeztetési eljárás feltételeinek meghatározására.

A felhatalmazáson alapuló jogi aktus² 2. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a javaslattevő szervezeteknek a legjobb ár-érték arányt biztosító versenyeztetési eljárás biztosításával, az összeférhetetlenség kizárásával kell kiválasztaniuk az egyszerű programok végrehajtásával megbízott szerveket.

A végrehajtási rendelet³ értelmében a tagállamoknak a kiválasztott javaslattevő szervezetekkel való szerződéskötést megelőzően ellenőrizniük kell, hogy a végrehajtó szervek kiválasztására a felhatalmazáson alapuló rendelet 2. cikkében előírt versenyeztetési eljárásnak megfelelően került sor.

Ez az iránymutatás nem vonatkozik azokra az esetekre, amelyekben a javaslattevő szervezet a 2014/24/EU irányelv (vagy a 2004/18/EK irányelv) értelmében vett közjogi intézmény. A felhatalmazáson alapuló jogi aktus 2. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a közjogi intézménynek minősülő javaslattevő szervezeteknek az említett irányelvet átültető nemzeti jogszabályoknak megfelelően kell kiválasztaniuk az egyszerű programok végrehajtásával megbízott szerveket.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R1144&from=EN>, 13. cikk (1) bekezdés

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1829&from=EN>

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1831&from=EN>, 10. cikk (3) bekezdés és 18. cikk

Ezenkívül alkalmazni kell a támogatási megállapodásban⁴ meghatározott feltételeket. A támogatási megállapodás 10. cikke értelmében a következő két feltételnek kell teljesülnie: a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat, illetve adott esetben a legalacsonyabb árú ajánlat elvének, valamint az összeférhetetlenség tilalmának. Ezeknek a feltételeknek kell megfelelni akkor is, ha a kedvezményezettek árukat, kivitelezési munkákat és szolgáltatásokat szereznek be (lásd a támogatási megállapodás 9. cikkét).

1. A GAZDASÁGILAG LEGELŐNYÖSEBB AJÁNLAT

A H2020 támogatásimegállapodás-mintában⁵ szereplő magyarázat szerint a kedvezményezetteknek alvállalkozási szerződéseiket a „gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat” (más néven a „legjobb ár-minőség arány”) elve alapján, vagyis a javasolt szolgáltatás minőségének figyelembevételével kell odaítélniük. A legjobb ár-minőség arány szempontjából az ár döntő szempont (a műszaki minőség és egyéb minőségi szempontokkal együtt), de nem feltétlenül kell a legolcsóbb ajánlatot kiválasztani. Az ár-minőség arány megfelelő értékeléséhez a „minőséget” meghatározó szempontoknak egyértelműnek kell lenniük és összhangban kell állniuk az alvállalkozói szerződés tárgyát képező tevékenység céljaival.

A gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat elve nem minden esetben teszi szükségessé kiválasztási versenyeljárás lefolytatását. Ha azonban a kedvezményezett nem szerez be több ajánlatot, bizonyítani kell, hogyan biztosította a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat elvének érvényesülését⁶.

2. ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG

A kedvezményezetteknek mindent meg kell tenniük az olyan helyzetek megelőzése érdekében, amelyekben gazdasági érdekekhez, politikai vagy nemzeti hovatartozáshoz, családi vagy érzelmi kötelékekhez vagy bármilyen más közös érdekhez kapcsolódó okok veszélyeztetnék a program részrehajlás nélküli és objektív végrehajtását („összeférhetetlenség”).

A támogatási megállapodás 20. cikke foglalkozik az összeférhetetlenséggel. A magyarázatokkal ellátott támogatásimegállapodás-minta⁷ az összeférhetetlenséget a következő magyarázatokkal és példákkal illusztrálja:

A kedvezményezetteknek (és a kapcsolódó harmadik feleknek) biztosítaniuk kell, hogy a tevékenység végrehajtása a támogatási megállapodásban leírtaknak megfelelően

⁴ H2020 AGA — magyarázatokkal ellátott támogatásimegállapodás-minta: 2.1. verzió, 2015. október 30., általános támogatásimegállapodás-minta, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf

⁵ H2020 AGA — magyarázatokkal ellátott támogatásimegállapodás-minta: 2.1. verzió, 2015. október 30., általános támogatásimegállapodás-minta, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf, 131. o.

⁶ FELJEGYZÉS A MEZŐGAZDASÁGI PIACOK KÖZÖS SZERVEZÉSÉVEL FOGLALKOZÓ BIZOTTSÁG TAGJAI SZÁMÁRA – PROMÓCIÓ, Ares(2016)438327 – 2016.1.27.

⁷ H2020 AGA — magyarázatokkal ellátott támogatásimegállapodás-minta: 2.1. verzió, 2015. október 30., általános támogatásimegállapodás-minta, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf, 239–240. o.

elfogulatlan és tárgyilagos módon történik. Mindent meg kell tenniük az összeférhetetlenség elkerülése érdekében.

„Összeférhetetlenség” esete áll fenn, ha **közös érdekek**:

- befolyásolják a szerződés/alvállalkozói szerződés kiválasztására/odaítélésére irányuló eljárást
- befolyásolják a szerződés/alvállalkozói szerződés szerinti árat, és az nem felel meg a piaci árnak, vagy
- befolyásolják a tevékenység megfelelő minőségi szabványokkal mért teljesítményét.

A szóban forgó érdekek lehetnek:

- **gazdasági érdekek** (*kapcsolt vállalkozásokkal kötött (nem a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat elvén, műszaki értéken stb. alapuló) megalapozatlan és preferenciális szerződések, illetve alvállalkozói szerződések*)

Példák:

A kedvezményezett alvállalkozásban a piaci ár felett bíz meg egy másik jogalanyt, mert részvényes ebben a jogalanyban, vagy ahhoz gazdasági érdekek fűzik.

Egy egyetem egy projekt keretében, amelyben részt vesz, olyan professzor tulajdonában álló tanácsadó cégnek ad munkát alvállalkozásba, aki a projekt keretében a munka egy részét maga végzi.

Egy egyetem preferenciális alvállalkozói szerződést köt spin-off vállalkozásával: a szerződés nem a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat elvén alapul (vagyis azonos típusú szolgáltatás esetében az ár meghaladja a szokásos piaci árat).

- **politikai vagy nemzeti hovatartozás** (*a kedvezményezettek, illetve harmadik felek kiválasztására vagy kutatási célú döntések elfogadására politikai megfontolások, összeköttetések vagy nemzeti hovatartozás alapján kerül sor*)

Példa: *Egy tevékenység demonstrációs helyének kiválasztása nem a hely adottságain, hanem nemzeti hovatartozáson alapul. H2020 AGA — magyarázatokkal ellátott támogatásimegállapodás-minta: 2.1. verzió, 2015. október 30., általános támogatásimegállapodás-minta*

- **családi vagy érzelmi kötelékek** (*családtaggal a javára kötött vállalkozói vagy alvállalkozói szerződés*)

Példa: *A férj a kedvezményezettnek dolgozik, ez utóbbi alvállalkozásba ad munkát a feleség kkv-jának.*

- **egyéb közös érdekek**

Példák:

Ha a kedvezményezett, illetve harmadik fél nem műszaki kapacitásának és objektív érdemeinek köszönhetően vesz részt a tevékenységben, hanem a tevékenység keretében munkát végző személyhez fűződő szoros kapcsolata révén, és mindez kihat a tevékenység végrehajtására.

Ha a tevékenységgel összefüggésben a döntéshozás nem objektív és pártatlan

szempontok szerint történik, hanem az említett közös érdekek szerint.

Ha szoros kapcsolatban álló jogalanyok azzal a szándékkal lépnek szakmai kapcsolatba, hogy más érdekek kiszolgálása céljából részt vegyenek a tevékenységben, és ennek eredményeképpen (várhatóan) veszélybe kerül a végrehajtás színvonala.

Összeférhetetlenség (kockázatának) esetén a kedvezményezettnek (az elektronikus információcsere-rendszeren keresztül, lásd az 52. cikket), **tájékoztatnia** kell a Bizottságot/Ügynökséget, hogy lépéseket lehessen tenni annak feloldására vagy elkerülésére.

Ebből a célból a Bizottság/Ügynökség bizonyos intézkedéseket hozhat.

Habár az említett példák nem kimerítő jellegűek, megfelelő alapot jelentenek a tagállamoknak iránymutatásaik kidolgozásához.

A VERSENYEZTETÉSI ELJÁRÁSRA VONATKOZÓ IRÁNYMUTATÁSOK

A felhatalmazáson alapuló jogi aktus bizonyos fokú mozgásteret enged abban a tekintetben, hogy a potenciális kedvezményezettek hogyan szervezhetik meg a végrehajtó szervek kiválasztására irányuló versenyeztetési eljárást, feltéve, hogy a jogi aktusban rögzített két feltétel teljesül.

Az alap-jogiaktus ugyanakkor minden esetben versenyeztetési eljárást ír elő, függetlenül attól, hogy a javaslattevő szervezet közintézmény vagy nem állami szervezet. A közintézményekre a – meghatározásánál fogva a versenyeztetési eljárás elvének való megfelelést biztosító – közbeszerzési irányelvet átültető nemzeti szabályok vonatkoznak, e szabályok azonban nem alkalmazandók a nem állami szervezetekre.

Tekintettel arra, hogy a promóciós programok végrehajtása nem korlátozódik a program egy részére, az alvállalkozók által felhasznált uniós hozzájárulások összege általában jelentős.

A fentiek alapján, valamint az átláthatóság, a gazdasági szereplőkkel szembeni egyenlő bánásmód, valamint a megfelelő irányítás és ellenőrzés érdekében célszerű, hogy a tagállamok „versenyeztetési eljárást” határozzanak meg, amelyben rögzítik a nem állami szervezetek által teljesítendő szempontokat.

A versenyeztetési eljárásra vonatkozó szempontok meghatározása során figyelembe kell venni azt, hogy az eljárással járó terhek és az eljárás összetettsége arányos legyen az eljárás gazdasági jelentőségével, valamint biztosítani kell az Európai Unióról szóló szerződés alapelveit: a megkülönböztetésmentességet, az egyenlő bánásmódot, valamint az alkalmazandó kiválasztási és odaítélési feltételek teljes átláthatóságát. Ehhez legalább a következők szükségesek:

- az eljárást megindító hirdetmény közzététele és megfelelő meghirdetése,
- elegendő idő biztosítása az ajánlatok beérkezéséhez,
- az ajánlatok objektív és diszkriminációtól mentes elbírálása,
- a lehetséges összeférhetlenség felmérése.

Ezúton hivatkozunk a költségvetési rendelet⁸ V. címének rendelkezéseire.

Az alacsony értékű **szerződések** esetében hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás alkalmazható legalább három részvételre jelentkező bevonásával, vagy más olyan alternatív módszer, amellyel biztosítható a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat elvének tényleges megvalósulása.

A kedvezményezett és egy végrehajtó szerv között már fennálló **keretszerződés** esetében igénybe vehető a keretszerződés, amennyiben odaítélésének időpontjában teljesültek az előírt feltételek (gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat és az összeférhetetlenség tilalma)⁹.

A szabályszerűségi záróelszámolás keretében sor kerülhet a versenyeztetési eljárást biztosító nemzeti szabályok meglétének ellenőrzésére.

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2012. október 25-i 966/2012/EU, Euratom rendelete az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról és az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 298., 2012.10.26., 1. o.). Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről és annak alkalmazási szabályairól szóló összefoglaló elérhető az alábbi weboldalon: http://ec.europa.eu/budget/biblio/publications/publications_en.cfm.

⁹ **Kérdések és válaszok:** http://ec.europa.eu/agriculture/promotion/policy-post-2015/qa_en.pdf (Ares(2016)1196729 - 2016.3.9.)